

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
ДВНЗ «УжНУ»
_____ проф. Олександр РОГАЧ
_____ 2026 р.

ПРОГРАМА

фахового заліку з чеської мови та літератури
для вступників на навчання для здобуття
ОС магістр
за спеціальністю В11.038 Філологія.
Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська
(на основі НРК6 / НРК7)

РОЗРОБЛЕНО
Фаховою атестаційною комісією
за спеціальністю В11.038 Філологія.
Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – чеська
Голова комісії
_____ доц. Наталія ПЕТРИЦА

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки за спеціальністю В11.038 Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки.

До конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціалізаціями спеціальності В11 Філологія (крім В11.01 Українська мова та література, В11.10 Прикладна лінгвістика) та за міждисциплінарними освітніми програмами будуть допущені особи, що успішно склали **фаховий залік**, передбачений Правилами прийому.

Фаховий залік – форма випробування, яка передбачає визначення достатності фахової підготовки вступника для участі в конкурсному відборі на конкурсну пропозицію за спеціальністю В11.038 Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7 у випадках, передбачених Порядком прийому до ЗВО, за результатами якого виставляється одна позитивна оцінка **«зараховано»** або ухвалюється рішення про негативну оцінку **«не зараховано»**.

Фаховий залік проводиться у формі співбесіди згідно з Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році, затвердженим наказом МОН № 373 від 26.02.2026 року, Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» у 2026 році, затвердженими рішенням Вченої ради ДВНЗ «УжНУ» від 31.03.2026 року, протокол № 5.

II. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ІЗ ЯКИХ ПРОВОДИТЬСЯ ФАХОВИЙ ЗАЛІК

1. Сучасна чеська літературна мова

(Фонетика. Фонологія Морфологія Лексикологія. Лексикографія. Фразеологія. Морфеміка. Словотвір Синтаксис).

2. Історія чеської літератури

(Давня чеська література. Історія чеської літератури I половини XIX століття. Історія чеської літератури II половини XIX століття. Історія чеської літератури кінця XIX – початку XX століття. Історія чеської літератури I половини XX століття. Історія чеської літератури II половини XX століття).

III. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

СУЧАСНА ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

ФОНЕТИКА. ФОНОЛОГІЯ

Fonetika jako jazykovědní disciplína. Předmět fonetiky, základní odborná literatura. Vztah mluvené a psané řeči. Disciplíny studující zvuk řeči: fonetika, fonologie, řečové technologie; jejich vztah. Základní segmenty zvukové podoby jazyka: hláska/fón, foném, sylaba, přízvukový takt, výpovědní (promluvový) úsek, výpověď. Mluvní orgány a jejich funkce. Mluvní orgány aktivní a pasivní. Artikulace základní (místo způsob artikulace)

a doplňková (sekundární). Rozdělení hlásek podle artikulace: vokál - aproximanta - sonora (likvida - nazála) - obstruent (vlastní/pravý/šumový konsonant). Samohlásky podle artikulace, samohlásky krátké a dlouhé, dvojhásky. Psaní samohlásek (ú,ů,i,í, písmeno ě). Dlouhé samohlásky. Střídání dlouhých a krátkých samohlásek. Souhlásky. Rozdělení souhlásek podle účastí hlasivek, podle způsobu artikulace a podle místa artikulace. Psaní souhlásek. Přízvuk. Slovní přízvuk hlavní a vedlejší. Přízvukování předložek. Slova nepřízvučná - příklonná. Příklonky.

Fonologie. Předmět fonologie. Fonologie jako vědní disciplína. Obecná fonologie. Historická fonologie. Srovnávací fonologie. Základní fonologické pojmy a koncept fonému. Fonologické korelace. Korelační pár. Fonologický systém. Foném, identifikace fonému a fonologicky relevantních složek Ortoepická zvuku řeči. Fón × alofon; alofon základní - poziční (obligatorní n. fakultativní); ostatní varianty v realizaci fonémů (stylové, regionální, individuální apod.). Trubeckoj N.S. jako průkopník fonologie. Trubeckého teorie opozic. Vztahy mezi fonémy. Disjunkce. Korelace. Privatvní – ekvipolentní - graduální protiklady (podle teorie Trubeckého) Roman Jakobson: 12 binárních fonematických protikladů. Rozlišování mezi fonémem a variantou fonému.

Morfonologie. Fonologická opozice - vztahy fonémů v opozici. Korelace jako spec. typ vztahu fonémů. Fonologická alternace; morfoném. Spisovná výslovnost. Spisovná výslovnost jednotlivých hlásek. Délka samohlásek. Spisovná výslovnost skupení samohlásek, předložek zakončených na souhlásku před samohláskou, znělých souhlásek před pauzou. Výslovnost souhláskových skupin. Výslovnost přejatých slov.

ЛЕКСИКОЛОГИЯ

Předmět lexikologie a její členění na disciplíny. Lexikální rovina jazyka. Slovo jako základní jednotka lexikologie. Lexikální jednotky. Význam lexikálních jednotek. Plnovýznamová a neplovýznamová slova (slovní druhy). Lexikální význam a jeho konstituování. Významové vztáhy mezi slovy. Paradigmatické významové vztáhy (synonymie, hyperonymie-hyponymie opozitnost). Syntagmatické významové vztáhy (polisémie, homonymie). Slovní zásoba češtiny. Vrstvy v slovní zásobě: slovní zásoba celonárodní, slovní zásoba teritoriálně a sociálně vymezená, slovní zásoba vymezená časovou platností, příznakem expresivností, slovní zásoba vymezená funkčněstylovou příslušností. Změny slovní zásoby: tvoření nových slov, významové změny slov, vznik ustálených slovních spojení, přejímání slov, zánik slov. Někter tendence v současné slovní zásobě češtiny. Lexikografie. Druhy slovníků. Jména vlastní.

МОРФОЛОГИЯ

Morfologie, její předmět, základní odborná literatura. Význam slova věcný a mluvnický. Slovní druhy. Význam a tvoření substantiv. Rod, číslo a pád podstatných jmen. Deklinace substantiv. Podstatná jména rodu ženského s koncovkou a bez koncovky. U jmen ženského rodu bez koncovky v 2. pádě, na -e (-ě) a -i, dvojí skloňování; na -e (-ě): píseň, písňě a s 2. pádem na -i: kost, kosti. Čtyři vzory: 1. žena,

2. nůše, 3. píseň, 4. kost. Vzor tvrdý žena (s koncovkou -a). Vzor měkký nůše (s koncovkou -e). Vzor píseň. Vzor kost. Jméno lidičky. Místní jména Olomouc, Dobříš. Jména zakončená na -v a -m, jako Boleslav, Čáslav, Chrudim, Příbram apod. Podstatná jména neť (nebo neteř) a máti (neteř-, mater-) podle vzoru píseň. Podstatné jméno paní. Význam a tvoření přídavných jmen. Deklinace přídavných jmen. Stupňování adjektiv. Mluvnické významy a větná platnost přídavných jmen. Zájmena. Mluvnické významy zájmen. Deklinace zájmen. Význam a druhy číslovek. Deklinace číslovek. Význam a tvoření sloves. Mluvnické významy sloves: vid a rod. Slovesné

tvary. Pojem slovesného způsobu v češtině. Způsob oznamovací. Způsob rozkazovací. podmiňovací. Časování sloves. Význam, tvoření a stupňování příslovcí. Význam a užívání předložek. Spojky a částice. Citoslovce.

СЛОВОТВОР

Slovotvorba jako jazykovědná disciplína. Předmět její výzkumu. Slovtvorné pojmy. Základný slovtvorný vztah. Základní způsoby tvoření slov v češtině. Tvoření slov odvozováním (prefixace, suffixace, slovtvorný základ, slovní čeleď). Tvoření slov skládáním. Skracování slovních spojení. Skrátky a skrátková slova. Onomasiologická struktura slova. Slovtvorní motivace. Slovtvorní hnízda. Morfematická struktura slova. Pojem morf, morfem. Slovtvorné formanty. Slovtvorní a morfematická analýza slov. Slovtvorba základních slovních druhů. Tvoření substantiv, adjektiv, sloves.

СИНТАКСИС

Předmět skladby, základní odborná literatura, pojetí syntaktických výkladů. Charakteristika pojmů věta a výpověď. Věta jako syntaktické pole vztahů (vztahy významové, výrazové a transformační, prostředky pro jejich vyjádření). Predikace jako větovtorný a výpověďotvorný vztah s relevancí k textu. Druhy vět podle postoje mluvčího. Mluvnicka stavba věty. Větné vztahy a větné členy. Věty podle členitosti. Zvláštnosti větného členění. Pořádek slov v češtině. Zvukové prostředky věty. Věta jednoducha. Základní větné členy. Rozvíjející větné členy. Vázby přechodníkové. Vázby s infinitivem. Pojem souvětí. Souvětí souřadné a podřadné. Složitá souvětí. Charakteristika pojmů věta hlavní, věta vedlejší, věta řídicí, věta závislá. Parataxe, hypotaxe, koordinace, subordinace. Pojem nepravá věta vedlejší. Poměr mezi větami hlavními. Spojky a jejich funkce v souvětí. Druhy spojek a spojovacích výrazů. Volné spojení vět. Řeč přímá a nepřímá. Modalita výpovědi. Komunikační funkce výpovědi. Slovosled v současné češtině. Tematické posloupnosti, lexikální prostředky koherence, konektory. Základní pojmy valenční syntaxe. Typy větných struktur podle valence. Pojmy základová větná struktura, větný vzorec.

ІСТОРІЯ ЧЕСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Periodizace dejin české literatury. Časové vymezení starší české literatury. Časové vymezení středověku. Literatura z prvopočátku národní kultury (9.-13. století). Kultura v období Velkomoravské říše a přemyslovského státu. Staroslověnské a latinské písemnictví. Počátky česky psané literatury. Literatura v období vrcholného středověku.(14. století). Česky psaná literatura z první poloviny 14. století. Latinské písemnictví. Česky psaná literatura z druhé poloviny 14. století. Tvorba duchovního zaměření. Tvorba světského charakteru. Literatura husitské reformace a jejích dozvuku. Předpoklady vzniku reformního hnutí. Pokusy o reformu církve. Reformní řády. Husovi předchůdci. Jan Hus. Petr Chelčický. Literatura a kultura za doznívání husitské éry.

Literatura humanismu a renesance. Humanismus a renesance, jeho evropské a kulturní souvislosti. Český humanismus, jeho latinská a česká podoba. Bohuslav Hasištejnský z Lobkovic. Česká původní tvorba. Osobnosti renesančního období. Vznik Jednoty bratrské. Jan Blahoslav. Dějepisné práce.

Literatura barokního období. (20. léta 17. století-70. léta 18. století). Baroko, jeho historické a kulturní souvislosti. Povaha vývoje v Čechách, Bílá hora a její následky. Osobnosti: Jan Amos Komenský.

Česká obrozenecká literatura. Zrod obrozenecké literatury, její charakter a možnosti jejího vývoje. Obrozenecká věda. K problematice osvícenského klasicismu v Čechách.

Česká poezie v letech 1780-1805. Proměny české prózy a dramatu v letech 1780-1805. Hledání nového směřování české literatury v období po napoleonských válkách. Program Josefa Jungmanna. Hledání zdrojů národní specifičnosti v historii a širším slovanském rámci. Klasicismus s romantickými idejemi nebo preromantismus.

Český romantismus jako stále živý problém literární vědy. Český romantismus v evropském literárním kontextu. Karel Hynek Mácha. Specifické rysy českého romantismu. Projevy realistických tendencí v české literatuře 40.let. Česká literatura ve 40.letech. J.K. Tyl a K. Havlíček. Česká literatura jako aktivní činitel demokratizačního pohybu české společnosti ve 2.polovině 40.let.

Literární vývoj v 50.letech 19.století. Program generace májovců. Tvorba májovců v 60. letech, jejich přínos pro literární kritiku. Nástup mladé literární generace na přelomu 60.a 70.let, proměny literárního vývoje 70.let. Program lumírovců, poezie 70.a 80.let. Próza a drama 70. a 80.let. Literární zápasy 80. let, boje o RKZ. Znaky českého literárního realismu. Představitelé české realistické prózy: B.Němcová, K.H.Borovský. Český kritický realismus v historické tematice (Alois Jirásek, Zikmund Winter, Václav Beneš Třebízský), v venkovské tematice (Karel Václav Rais, Teréza Nováková, Antal Stašek, Jindřich Šimon Baar, Karel Klostermann, Josef Holeček), v městské tematice (Ignát Hermann, Karel Václav Rais).

Česká společnost na prahu 20. století. Vznik moderního umění a moderní literatury. Nová role literární kritiky (Krejčí, Šalda, Karásek), divadla a překladatelství. Umělecké směry a jejich projevy: realismus, dekadence, impresionismus, symbolismus. Manifest České moderny (Machar a Šalda). Symbolismus a dekadence. Specifičnost českého symbolismu – sociální rozměr, příznačné dobové autostylizace a symbolistická poetika, žánrová a veršová struktura českého symbolismu. Nejvýznamnější reprezentanti symbolistické směřové tendence. Otokar Březina, Antonín Sova. Dekadence jako krajní vyhranění symbolismu, znaky dekadentního umění, estetický ideál dekadence, příznačné dobové dekadentní stylizace, estetismus. Časopis Moderní revue jako centrum vyhraněné symbolistně dekadentní literatury. J.Karásek ze Lvovic, jeho sbírky básnické, prózy a dramatické dílo. Básnický a myšlenkový vývoj K.Hlaváčka. Básnický realismus a dílo J. S. Machara. Impresionismus. Buřiči a anarchisté. Petr Bezruč jako nejvýznamnější představitel českého literárního impresionismu. S. K. Neumann - Olšanská vila a Nový kult; cesta S.K. Neumanna od dekadentního satanismu přes anarchismus po vitalismus a civilismus; poezie F. Gellnera jako nejradikálnější negace symbolistické básnické tradice; K. Toman a jeho básnické přehodnocování symbolistické tradice; F.Šrámek jako básník, prozaik a dramatik pod vlivem impresionismu; Dykův svár ideálu a deziluze.

Česká literatura meziválečného období. Manifest českých spisovatelů – květen 1917 (A. Jirásek, J. Kvapil); legionářská literatura a její významní představitelé, ideologická diferenciacie literatury s tématem legionářských bojů; humoristická a satirická distance v obraze války. Česká poezie v meziválečném období. Jiří Wolker a jeho dílo. Významné básnické realizace tzv. proletářské poezie. Poetismus jako výlučně česká obdoba avantgardy v letech 1925 – 1930. Manifest poetismu, základní básnické knihy poetismu. J. Seifert. V.Nezval. K. Biebl. Česká meziválečná avantgarda – surrealismus (dílo V. Nezvala). Surrealismus jako směr, životní postoj a metoda tvorby, poetika surrealismu, básníci českého meziválečného surrealismu – Protichůdci básnické avantgardy, negace optimistického avantgardistického konceptu radostného světa v dílech F.Halase, V.Holana, V.Závady a J.Zahradníčka. Katolicky orientovaná linie

(barokizující próza), významné křesťansky orientované autory J. Deml, B. Reynek, J. Durych, J. Čep. "Demokratický" proud. Eduar Bass "Cirkus Humberto", "Klapzubova jedenáctka". Žánr utopie a dílo K. Čapka. Utopie jako románový žánr. utopie a díla s utopickými prvky: Čapkova dramata. Baladická próza 30. let a její typologie. Proměny díla I. Olbrachta. Zrod a rozvoj detektivního románu – snaha vytvořit specificky českou detektivku (E. Vachek, K. Čapek, E. Fiker).

Periodizace české literatury druhé poloviny 20. století. Období 1945 – 1948. Kulturněpolitické zápasy. Poezie po r. 1945. Poezie všedního dne (časopis Květen). Základní směry a tendence poválečné prózy. Oficiální literatura. Cesty literatury „budující socialismus“. Budovatelská próza. První a druhá vlna exilové literatury. Vrchol literatury období budování socialismu (liberalizace a její omezení). Vývoj prózy šedesátých let (dle jednotlivých žánrů a jejich reprezentativních představitelů). Dílo B.Hrabala, M.Kundera, O.Mikuláška, J.Škvoreckého. Drama a divadlo (období 1945 – 1968). Literární skupiny. Host do domu, Červený květ – místo literatury v centru a regionu – časopis Tvář – navázání kontinuity na meziválečnou literaturu. Vývoj české literatury v 70. a 80. letech. Období normalizace v Československu. Rozdělení literatury. Literatura oficiální a „trpěná“: Představitelé oficiální literatury. Tvorba V.Neffa, J.Šotoly, V.Sládkové, Oty Pavla, Zdenka Zapletala. Samizdatová literatura v období normalizace. Exilová literatura: F.Peroutka, M.Kundera, J.Škvorecký, Ivan Blatný, Proměny poezie v 70.-80.letech Charakter Holanovy a Seifertovy tvorby v 60. a 70. letech.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

СУЧАСНА ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

1. Fonetika a fonologie jako vědní disciplíny, předmět zkoumání, jejich dělení a spolupráce s jinými vědními obory.
2. Gramatické kategorie substantiv. Rod a číslo podstatných jmen. Pády a jejich význam.
3. Kritéria třídění českých souhlásek. Dělení českých souhlásek podle místa artikulace.
4. Gramatické kategorie sloves. Osoba a její význam. Všeobecný podmět. Číslo. Základní posuny v kategorii osoby a čísla.
5. Dělení českých souhlásek podle účasti hlasivek – znělosti. Znělé. Neznělé. Nepárové. Zobraďte přehlednou tabulku českých souhlásek.
6. Hlavní pravidla spisovné české výslovnosti.
7. Skloňování podstatných jmen mužského rodu s koncovkami –a, -e.
8. Přísluvečné určení jako rozvíjející člen větný. Způsob vyjádření. Třídění podle obsahového významu.
9. Skloňování podstatných jmen ženského rodu bez koncovky (píseň, kost).
10. Tvoření hlásek (artikulace). Samohlásky (vokály). Samohláskový (vokální) trojúhelník.
11. Přídavná jména. Skloňování přídavných jmen. Stupňování přídavných jmen.
12. Slovo a jeho význam. Význam lexikální a gramatický. Slova lexikální, lexikálně gramatická, gramatická. Složky významu slova: obsah a rozsah.
13. Lexikologie jako nauka o slovní zásobě. Jádro slovní zásoby. Aktivní a pasivní slovní zásoba. Dílčí disciplíny lexikologie.

14. Základní jednotka lexikálního systému. Slovo, pojmenování. Lexém. Pojmenování jednoslovná, víceslovná (sousloví), frazémy.
15. Vztahy mezi slovy podle významu. Syntagmatické vztahy. Kolokabilita. Polysémie.
16. Zájmena. Význam. Druhy zájmen podle rodu a významu.
17. Mluvnické kategorie sloves. Vid. Slovesa dokonavá, nedokonavá, vidové dvojice, jednovidost, obouvidost. Způsoby vyjádření slovesného vidu.
18. Číslovky a jejich skloňování. Spojení číslovky a počítaného předmětu.
19. Číslovky. Význam a druhy podle rodu a významu.
20. Gramatické kategorie sloves. Čas. Způsoby tvoření forem času přítomného, minulého, budoucího.
21. Objekt. Způsob vyjádření. Několikanásobný předmět. Předmět přímý a nepřímý.
22. Slova neohebná. Spojky, částice, citoslovce. Význam a druhy.
23. Gramatické kategorie sloves. Slovesný způsob. Druhy a formy jeho vyjádření.
24. Substantivizovaná adjektiva. Jejich tvoření a skloňování. Vzory hajný, průvodčí.
25. Syntax. Předmět zkoumání. Věta a výpověď. Věta jednoduchá na souvětí. Věty podle postoje mluvčího.
26. Skloňování podstatných jmen rodu ženského. Tvrdý vzor.
27. Slovesné třídy a vzory. Přechody mezi slovesnými třídami. Nepravidelná slovesa.
28. Foném jako základní jednotka fonologické roviny. Hláška. Alofon. Distintivní rysy fonémů. Fonologické korelace.
29. Morfologie jako nauka o tvarech slov. Tvarotvorný základ a koncovka. Ohebná a neohebná slova. Flexe. Slova plnovýznamová a neplnovýznamová.
30. Příslovce Význam a druhy. Tvoření. Stupňování příslovcí
31. Tvoření tvarů slovesných (časování). Tvary jednoduché a složené. Slovesné kmeny. Tvary určité a neurčité.
32. Atribut a apozice. Přívlástek shodný a neshodný.
33. Skloňování podstatných jmen rodu mužského. Jména životná. Měkký vzor.
34. Členitost věty. Jednočlennost a dvojčlennost věty. Základní člen jednočlenné věty. Přísudek. Komplexní charakteristika predikátu. Přísudek jmenný a slovesný.
35. Změny slovního významu. Přenášení pojmenování. Metafora. Metonymie. Synekdocha.
36. Skloňování podstatných jmen rodu mužského. Jména životná. Tvrdý vzor.
37. Morfonologie jako vědecká disciplína. Typy morfů. Morfematický rozbor.
38. Gramatické kategorie sloves. Slovesný rod a způsoby jeho vyjádření.
39. Morfonologie. Morfoném. Vokalické alternace. Konsonantické alternace. Alternace souhláskových skupin.
40. Přídavná jména. Význam a tvoření. Gramatické kategorie. Druhy přídavných jmen.
41. Vztahy mezi slovy podle významu. Paradigmatické vztahy – nadřazenost, podřazenost, souřadnost. Slova jednovýznamová a vícevýznamová. Polysémie.
42. Skloňování podstatných jmen středního rodu. Vzor měkký.
43. Skloňování podstatných jmen středního rodu vzor tvrdý (město)
44. Skloňování podstatných jmen středního rodu. Vzor kuře a stavení.
45. Skloňování zájmen. Skloňování zájmen osobních, tázacích, ukazovacích.
46. Homonymie. Druhy homonym. Homonyma úplná, částečná. Homografy. Homofony
47. Paradigmatické vztahy mezi slovy. Antonymie. Paronymie.
48. Paradigmatické vztahy mezi slovy. Synonymie. Synonyma úplná, neúplná. Synonymická řada.

49. Syntaktické vztahy. Koordinace a dominance (determinace). Skladební dvojice. Člen řídicí a závislý. Shoda, řízenost, přímkyání.
50. Funkční styly spisovného jazyka. Slohové útvary.
51. Slova neohebná. Předložky. Význam a druhy.
52. Základní pojmy slovo tvorby. Slova značková a motivovaná. Slovo tvorné svazky, řady a hnízda.
53. Slovo tvorné postupy. Odvozování slov. Prefixace, sufixace, konverze, smíšený způsob.
54. Sloho tvorní činitele. Styl projevu mluvených a psaných. Sloho vé rozvrstvení jazykových prostředků.
55. Kritéria třídění českých souhlásek. Dělení českých souhlásek podle způsobu artikulace.
56. Členitost věty. Jednočlennost a dvojjčlennost věty. Základní člen jednočlenné věty. Podmět. Komplexní charakteristika subjektu.
57. Větné členy. Základové a nezákladové větné členy. Holé a rozvité. Primární a sekundární funkce větných členů.
58. Skloňování podstatných jmen rodu ženského. Měkký vzor.
59. Slovní zásoba, její struktura a systém. Vrstvy slovní zásoby z různých hledisek.
60. Základní způsoby obohacování české slovní zásoby. Tvoření slov, vznik sousloví, přejímání, změna významu.

ІСТОPIЯ ЧЕСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Staroslověnské písemnictví na Velké Moravě (863-885). Byzantská misie. Konstantin a Metoděj. Proglas – veršovaná předmluva k staroslověnskému překladu Bible. Překlad Bible do staroslověňštiny. Moravsko -Panonské legendy.
2. Latinská literatura v Čechach. Kosmova kronika /Chronica Bohemorum/. Literární styl, obsah kroniky.
3. Nejstarší epika v staročestíně (Alexandreida, Kronika tak řečeného Dalimila).
4. Středověké drama (*Mastičkář*).
5. Latinsky psaná literatura doby lucemburské (*Vita Caroli*).
6. Staročeské satiry (*Hradecký rukopis, Podkoní a žák*).
7. Lyrické básnictví v době lucemburské.
8. Legendistika v době lucemburské (Legenda o svatém Prokopu, Život svaté Kateřiny, Legenda o svaté Dorotě).
9. Dílo Jana Husa.
10. Literatura v době husitství. Písňová tvorba husitů, recitační básnické skladby (Hádání Prahy s Kutnou Horou aj.).
11. Česká literatura v období humanismu.
12. Kralická bible jako nejrozsáhlejší český humanistický překlad.
13. Doba Blahoslavova. Jan Blahoslav (Filipika proti misomusům).
14. České literární baroko. Bedřich Bridel (Co Bůh, člověk?).
15. Život a dílo J.A. Komenského (Orbis Pictus, Labyrint světa a ráj srdce)."
16. Josef Dobrovský, Dobrovského práce slavistické, bohemistické a činnost organizační
17. Josef Jungmann jako vůdčí osobnost národního obrození. Jungmannovy práce překladové, jazykovědné, jeho význam pro českou literaturu 19. století.
18. Pojem národní obrození, jeho vývoj, periodizace národního obrození
19. Rukopisné podvrhy 19. století.

20. František Ladislav Čelakovský, jeho přínos folkloristický, básnický a satirický.
21. Počátky romantismu v české literatuře. Karel Hynek Mácha a jeho dílo.
22. Literární a publicistická činnost Karla Havlíčka Borovského.
23. Karel Jaromír Erben, geneze, textové proměny a interpretace Kytice.
24. Božena Němcová, její dílo prozaické.
25. Literární skupina kolem časopisu Máj.
26. Básnická a prozaická tvorba J. Nerudy.
27. Lumírovci, jejich koncepce české literatury a jejich poetika.
28. Ruchovci, jejich literární orientace a poetika
29. Sládkova básnická tvorba.
30. Literární tvorba T. Novákové.
31. Karolina Světlá, role Prahy a Podještědí v její tvorbě.
32. Jaroslav Vrchlický, jeho lyrika a epika, dílo dramatické, Vrchlický jako překladatel.
33. Jakub Arbes a jeho romaneta (*Sv. Xaverius*, *Newtonův mozek*).
34. Realismus v české literatuře v 80.- 90. letech 19. stol.
35. Románová tvorba A. Jiráska.
36. Moderní umění. Manifest České moderny (Machar a Šalda).
37. Specifičnost českého literárního symbolismu. Nejvýznamnější reprezentanti symbolistické směrové tendence.
38. Sovove sbírky *Květy intimních nálad* (1891) a *Z mého kraje* (1892).
39. Otokar Březina jako nejtypičtější představitel českého literárního symbolismu.
40. Vývojové etapy Neumannova literárního díla.
41. Literární tvorba V. Dyka (Krysář).
42. Poetismus v české literatuře.
43. Literární tvorba Jaroslava Seiferta v 20.-30. letech.
44. Olbrachtův román *Nikola Šuhaj loupežník*.
45. Baladická próza 20.-30. let. V. Vančura Markéta Lazarová..
46. Čapková dramata *RUR*, *Věc Makropulos*.
47. Povídkové soubory Karla Čapka.
48. Dílo Bohumila Hrabala: témata, problematika, posvavy.
49. Interpretace literárního díla: Žert M. Kundery
50. Literární tvorba J. Škvoreckého. Román *Zbabělci*.
51. Seifertovo básnické dílo 2. pol. 20. století.
52. Literární skupiny kolem časopisů *Tvař*, *Květen*, *Host do domu*.
53. Česká literatura po roku 1968: periodizace, vývojové tendence.
54. Oficiálně vydávaná próza v období tzv. normalizace.
55. Vzpomínkové prózy Oty Pavla, povídkový soubor *Smrt krásných srnců*.
56. Představitelé historické prózy ve 2. pol. 20. st.
57. Představitelé exilové tvorby ve 2. pol. 20. st.
58. Představitelé samizdatové tvorby v období normalizace.
59. Vývoj českého dramatu ve 2. pol. 20. st.
60. Dramatická tvorba a společenská činnost V. Havla.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ, ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Оцінка	Бал	Критерії оцінювання
Зараховано	Відмінно	Оцінюється відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Вступник демонструє при цьому глибоке оволодіння теоретичним матеріалом з чеської мови та історії чеської літератури, володіє навичками теоретико-літературного та історико-літературознавчого мислення, вміє самостійно та аргументовано викладати матеріал, впевнено оперує мовознавчою та літературознавчою термінологією.
	Добре	Оцінюється відповідь, коли вступник достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується мовознавчою та літературознавчою термінологією. У відповіді допускаються деякі неістотні неточності та незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні мовних та літературознавчих фактів.
	Задовільно	Оцінюються відповіді, в яких відтворюються основні положення теоретичного матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; вступник у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання матеріалу та навчальної літератури, намагається аналізувати мовні факти та художні твори, робити висновки. допускається негрубих помилок при викладенні теоретичного матеріалу.
Не зараховано	Незадовільно	Оцінюється відповідь на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Вступник виявив неспроможність висвітлити питання або ж питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, не вміє самостійно аналізувати художній твір, визначати його основну ідею, сюжет та композицію тощо.

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

СУЧАСНА ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

1. Akademická gramatika spisovné češtiny / Ftantišek Šticha a kol. Praha: Academia, 2013.
2. Akademická příručka českého jazyka / Eds. Markéta Pravdová, Ivana Svobodová. – 2., rozšířené vydání. – Praha : Academia, 2019. – Режим доступа: <http://prirucka.ujc.cas.cz/>
3. Akademický slovník současné češtiny [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступа: <http://www.slovníkcestiny.cz/uvod.php>
4. Brabcová R. Vývojové tendence českého tvarosloví. Přednášky z 42. běhu Letní školy slovanských studií (1998). 1. díl (Přednášky z jazykovědy). Praha: Univerzita Karlova, 1999, s. 37-45.
5. Čermák F. Lexikon a sémantika. Praha : NLN, 2010.
6. Čermák F. Morfematika a slovtvorba češtiny. PRAHA: NLN, 2012.
7. Cvrček V. a kol. Mluvnice současné češtiny. 1, Jak se píše a jak se mluví. Praha : Univerzita Karlova, 2015. ISBN 978-80-246-2812-7.
8. Cvrček V. Regulace jazyka a Koncept minimální intervence. Praha : NLN, ÚČNK, 2008.
9. Daneš F. a kol. Český jazyk na přelomu tisíciletí. Praha: Academia, 1997.
10. Duběda T. Jazyky a jejich zvuky. Praha: Karolinum, 2005
11. Filipec J., Čermák F. Česká lexikologie. Praha: Academia, 1985.
12. Grepl M. a kol. Příruční mluvnice češtiny. Praha: LN, 1995.
13. Grepl M., Karlík P. Skladba spisovné češtiny. Praha: SPN, 1986.
14. Havránek B., Jedlička A. Stručná mluvnice česká. Praha: Fortuna, 1996.
15. Hlavsová J. Čeština bez chyb. Praha: Víkend, 2001.
16. [Hrdlička](#) M. Kapitoly z didaktické gramatiky (se zřetelem k češtině jako cizímu jazyku) Nakladatelství [Karolinum](#), 2023 . 106 s.
17. Kapitoly z dějin české jazykovědné bohemistiky / eds. Petr Karlík, Marie Krčmová, Jana Pleskalová, Radoslav Večerka. – Praha : Academia, 2007. – 683 s.
18. Kořínek J. M., Erhart A. Úvod do fonologie. Praha: Academia, 2000. 139 s.
19. Krčmová Marie: Úvod do fonetiky a fonologie pro bohemisty. 2., doplněná opravené vydání. Ostrava: OU, 2007.
20. Krobotová M. Česká morfologie. Cvičení. Olomouc: Vydavatelství UP, 2005.
Kučera J., Zeman J. Výslovnost a skloňování cizích osobních jmen v češtině. Hradec Králové: Gaudeamus, 1998.
21. Krobotová M. Cvičení z tvarosloví. Olomouc: UP 1995.
22. Mluvnice češtiny (1). Praha: Academia 1986.
23. Mluvnice češtiny (2). Praha: Academia 1986.
24. Nový encyklopedický slovník češtiny [Електронний ресурс] / Ed. Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová. – Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Sv.1–2. Режим доступа: <https://www.czechency.org/slovník/>
25. Praktické kapitoly z českého jazyka. Praha: Učitel'ská unie, 1992.
26. Přehledná mluvnice češtiny pro základní školy. Mluvnice se nebojíme. Praha, 1992.
27. Rusínová Z. Současná česká morfologie. Praha: UK, 1984.
28. Příruční mluvnice češtiny / Eds. Petr Karlík, Marek Nekula, Zdenka Rusínová. Vydání 2., opravené. – Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2012.
29. Romportl M. Zaklady fonetiky. 6. vyd. Praha: SPN, 1989. 162 s.
30. Schulzová O. Nasín vyvoje fonetiky I. Praha: Karolinum 1995. 110 s.
31. Rusínová Z. Problémy současné české morfologie. Praha, 1974.
32. Sojka P. Konkurence spisovných koncovek ve 3. os. pl. ind. prez. akt. sloves vzoru sází ve zpravodajské rubrice serveru iDNES. Naše řeč. 2015, 98(4), s. 190-205.
33. Šticha F. (ed.) Kapitoly z české gramatiky. Praha: Academia 2011.

Інформаційні ресурси

1. Bibliografie české lingvistiky / [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. Режим доступу: <https://bibliografie.ujc.cas.cz/search-form>
2. České republiky. Режим доступу: <http://www.ujc.cas.cz/elektronicke-slovníky-a-zdroje/>
3. České republiky. Режим доступу: <https://dotazy.ujc.cas.cz/>
4. Český národní korpus [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.korpus.cz/>
5. Dotazy z jazykové poradny [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd
6. Elektronické slovníky a zdroje [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd
7. Internetová jazyková příručka [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. Режим доступу: <http://prirucka.ujc.cas.cz/>
8. Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ujc.avcr>

ІСТОРИЯ ЧЕСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Давня чеська література

1. Černý V. Soustavný přehled obecných dějin literatury naší vzdělanosti (3): Baroko a klasicismus. Jinočany: H&H 2005.
2. Černý V. Soustavný přehled obecných dějin literatury naší vzdělanosti (2): Podzim středověku a renesance. Jinočany: H&H 1998.
3. Černý Václav: Soustavný přehled obecných dějin literatury naší vzdělanosti (2): Dějiny české literatury I: starší česká literatura. Hlavní redaktor Jan Mukařovský. Redaktor svazku Josef Hrabák. Praha: Nakladatelství ČSAV 1959.
4. Forst V., Opelík J. (eds.) Lexikon české literatury: osobnosti, díla, instituce 1, 2, 3, Praha 1985, 1993, 2000.
5. Hlobil I., Petruš E. Humanismus a raná renesance na Moravě. Praha: Academia 1992.
6. Holý J., Janáčková J., Lehár J., Stich A. Dějiny české literatury od počátků kdnešku, Praha 1999.
7. Holý J., Janáčková J., Lehár J., Stich A. Dějiny české literatury od počátků k dnešku, Praha 1999.
8. Holý J., Janáčková J., Lehár J., Stich A. Dějiny české literatury od počátků kdnešku, Praha 1999.
9. Horáková M. Literatura I. Výbor, Praha 1999.
10. Hrabák Josef: Ze starší české literatury. Praha: SPN 1964. Kopecký M. Dějiny starší české literatury. Opava: FF MU 1991. Kopecký Milan. Český humanismus, Praha 1987.
11. Kopecký Milan. Dějiny starší české literatury. Opava: FF MU 1991. Machala L., Petruš E. (eds.): Panorama české literatury, Olomouc 1994.
12. Michaela Horáková: Literatura I. Výbor, Praha 1999. Táž: Literatura I. Výklad, Praha 2000.
13. Podzim středověku a renesance. Jinočany: H&H 1998.

Історія чеської літератури ХІХ століття

1. Antologie s předmlouvou. Opava: Slezská univerzita 1997. Antologie s předmlouvou. Opava: Slezská univerzita 1999.
2. Černý F. a kol.: Dějiny českého divadla II – Národní obrození. Praha: Academia 1969. Dějiny české literatury II. Literatura národního obrození. Hlavní redaktor J. Mukařovský. Redaktor svazku Felix Vodička. Praha: NČSAV 1960.
3. Hrbata Z. Romantismus a Čechy. Témata a symboly v literaturních a kulturních Janáčková J. Česká literatura 19. století: Od Máchy k Březinovi. Praha: Scientia 1994.
4. Janáčková J. Menclová V. Štěpánek V. Přehled dějin literatury 19. století I. – II. Praha 1990.

5. Kočí J. České národní obrození. Praha: Academia 1978.
6. Macura V. Znamení zrodu. České národní obrození jako kulturní typ, Praha 1995(2., rozš. vyd., 1. vyd. 1983).
7. Polák J. Česká literatura 19. století. Praha: SPN 1990.souvislostech. Jinočany: 1999.
8. Vlašínová D. Dějiny české literatury 19. století. II. díl (1815 – 1830). Vlašínová D., Pavera L. Dějiny české literatury 19. století. I. díl (1775 – 1814).

Історія чеської літератури I пол. XX століття

1. Forst V. Opelík J. (eds.): Lexikon české literatury: osobnosti, díla, instituce 1, 2, 3, Praha 1985, 1993, 2000.
2. Holý J., Janáčková J., Lehár J., Stich A. Dějiny české literatury od počátků kdnešku, Praha 1999.
3. Hrabáková J., Janáčková J. a kol.: Česká literatura na předělu století. Praha 2001. naše dny, Olomouc 1936 – 1939 (4. vydání; přetisk Brno 1995).
4. Novák A., Novák Jan V. Přehledné dějiny literatury české od nejstarších dob až poPešat Z., Strohsová E. (eds.): Dějiny české literatury IV. Literatura od konce 19. Praha 1986
5. Rotrekl Z. Skrytá tvář české literatury, Brno 1991, 1994.století do roku 1945, Praha 1998.
6. Zeman M. a kol.: Rozumět literatuře 1 (interpretace základních děl české literatury),

Історія чеської літератури II пол. XX століття

1. Galík J. Česká literatura po roce 1945 (1945 – 1969). Olomouc 1991.
2. Galík J. Česká literatura po roce 1945 (1969 – 1988). Olomouc 1989. Haman A. Česká literatura po roce 1945 z ptačí perspektivy. Praha 1990. Hoznauer M. Česká literatura po roce 1945. Praha 1992.
3. Janoušek P. a kol.: Přehledné dějiny české literatury 1945-1989. Praha 2012. Jeřábek D. a kol.: Česká literatura od roku 1945 do poloviny let osmdesátých. Brno 1988.
4. Kožmín Z.; Trávníček J. Česká poezie od 40. let do současnosti. Brno 1994. Machala L. Česká a slovenská literatura v samizdatu. Olomouc 1991.
5. Poláček J. a kol.: Průhledy do české literatury 20. století. CERM, Brno 2000.
6. Soldán L. a kol.: Přehledné dějiny literatury III. SPN- pedagogické nakladatelství, Praha 1997.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Ústav české literatury AV ČR <https://ucl.cas.cz/>
2. Český jazyk a literatura, Dobrá adresa www.dobraadresa.cz
3. Host www.hostbrno.cz
4. Literární noviny www.literarky.cz),
5. Archiv literárních časopisů ÚČL AV ČR: <http://archiv.ucl.cas.cz>
6. Elektronické informační zdroje Univerzity Palackého: <http://ezdroje.upol.cz/ezdroje>
7. Portál české literatury www.czlit.cz
8. Slovník české literatury po roce 1945 www.slovníkceskeliteratury.cz
9. iLiteratura (www.iliteratura.cz), Čítarny: <http://citarny.cz>